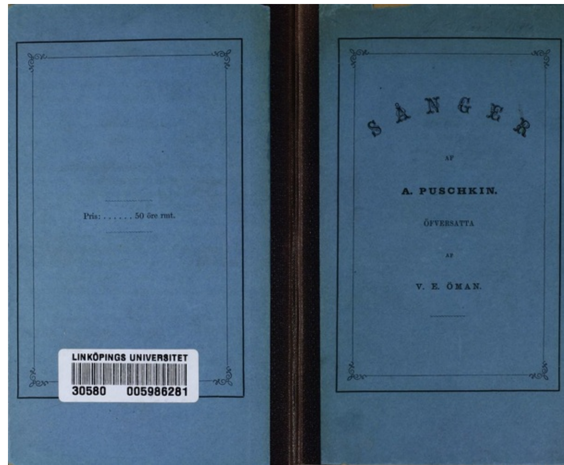

SÅNGER

AF **A. PUSCHKIN,**

ÖFVERSATTA AF **V. E. ÖMAN.**

ÖREBRO, ABR. BOHLIN, 1871.

Pris: 50 öre rmt.

Förord till den elektroniska utgåvan

Boken digitaliserades i november 2014.

VINTERMORGON.

En härlig dag! Så friskt och soligt! Och än du sofver, hulda, roligt? Vak upp, min sköna, vakna nu! Slå ögat opp, det blida, stora, och, vänd mot Nordens Aurora, som Nordens stjärna stråla du!

I går yrväder blicken stängde och mörka moln på himlen hängde. Gul, bland de svarta skyarne, sken månen, blek och kulen, sjelf satt du tyst och mulen — men nu! se blott i fönstret, se!

Vidt utbredd under himlatältet, i solen skimrande, på fältet snön ligger som en liljebädd; mörk står allen' den glesa skogen,bland rimfrost grönskar granen trogen och bäcken glimmar isbeklädd.

I bernstensskimmer rummet prålar, från kakelugnen brasan strålar och sprakar muntert, som du hör. Att sitta der kan ock behaga, men släden hällre fram vi draga och spänna bruna stoet för.

På morgonfallen snö vi glida, förtroligt vid hvarandras sida, hvart hälst den raska färden bär: kring fälten, nu så öde, släta, till lunderna, de nyss så täta, till stranden, som är mig så kär.

VINTERAFTON.

Stormen gnyr och skyn förbyter i ett upprördt haf af snö; som ett vilddjur än han ryter, än han tycks i klagan dö; än på taket vilde sällen rifver i det gamla strå, än som vandrare i qvällen han vid fönstret klappar på.

Hyddan vår är grå och murken, mången il har henne rist. Säg mig, gumma, tyst och purken, om du mål och tunga mist? Har dig stormens tjut förstummat, eller, gamla vän, har du, under det din spinnrock brummat, nickat in och slumrar nu?Hemta kannan, vårdarinna, du som vid min vagga satt. Drick af sorg och du skall finna, att det gör ditt hjärta gladt. Sjung om trasten, hur han stilla bortom hafvet lefva fick; sjung om flickan, hur den lilla arla efter vatten gick!

Stormen gnyr och skyn förbyter i ett upprördt haf af snö; som ett vilddjur än han ryter, än han tycks i klagan dö; än på taket vilde sällen rifver i det gamla strå, än som vandrare i qvällen han vid fönstret klappar på.

NORDANVINDEN.

Säg mig, du stränge nordanvind, hvi du bland träskets säf så rasar? Säg, hvarför, som en jagad hind, du skyn deruppe framåt basar?

Nyss bröt sig molnens svarta bädd och himlens hvalf blef klart och soligt; nyss stod der eken sommarklädd och yfdes stolt och själfförtroligt.

Men så kom du, en sträng despot, med ystra språng och fräcka seder; af stormmoln följd uppå din stråt du stolta eken störte neder.

Ack, låt nu solens blida ljus på nytt en sviken verld förlusta! I säfven far med stilla sus och sakta blott på molnen pusta!

KLOSTRET VID KASBEK.

Högt öfver fjällarne de sju, Kasbek, ett riks-tält ståndar du der evigt ljus omkring dig bäfvar. Ditt kloster bortom molnen sväfvar, likt arken, i det rena blå, så högt att dit knapt blicken sträfvar.

Du fjärran strand, hur ljuf att nå! Dit upp, från dälder och från dimma, jag ville ställa glad min flykt och undangömd, der skyar glimma, i Herrans närhet lefva tryggt!

KAUKASUS.

Jag trampar fjällets spets. På Kaukasus jag står allen’ bland evig snö, vid afgrundsdjupa stalper. En örn kring tinnarne af fjärrbelägna alper, med mig i jämnhöjd lyft, stolt sina kretsar slår. Från detta rum jag ser de strida strömmars vagga, ser deras första språng och deras vilda fradga.

Här, ödmjukt, under mig de svarta molnen gå. Der nedan dånande sig vattenfallen kasta, än lägre nakna berg utbreda massor fasta. Så kommer mossans trakt, så buskar torra, små, och der re’n gröna hus, dem rika lundar kransa, der foglar qvittra gladt, der hjortar muntert dansa.

Der ibland bergen re’n sig folket nästen byggt, der kräla får och lam på kullar saftigt gröna, der stiger herden ner i dälder ljufligt sköna; Aragva kilar der, af trånga stränder tryckt.Till klyftans gömsle der ses röfvarn kosan styra; der Terek fröjdar sig i vild och munter yra.

Han rasar och far fram liksom ett vilddjur, när utur sin bur af järn det efter byte spanar. Han blickar hot, till kamp han sina böljor manar och slickar branterna med hungrande begär. Förgäfves dock! Han får ej lindring, får ej föda han obevekligt kläms imellan massor döda.

DON.

Ett skimmer syns bland fält och gärden långt bort: hell dig, du stolte Don! Från dina fränder bort i verlden jag för en helsning fjärran från.

Dig känna som en fräjdad broder aflägsna strömmar, stolte Don. Från Eufrats, från Araxes floder jag för dig helsning fjärran från.

Nu stärkta, sen de ut fått sträcka, och vädrande sin hembygd god, re’n donska fålarne fått släcka sin törst uti Arpaxais flod.

Så skänk också, o Don, vår skara af fria, tappra män till häst en styrkdryck af det vin, det klara, som trifs på dina kullar bäst!

ZIGENARNE.

Från de skogbeklädda stränder, genom qvällens stilla frid, ljuder larm och sång från tälten; eldar glimma derbredvid.

Var mig helsad, frie folkstam! Dina bål jag känner nog. Vore tiden annorlunda, bort med dig jag också drog.

När i morgon östern ljusnar, re’n försvunnit edra spår; bort I dragen, men med eder eder skald ej längre går.

Han en glad kringstrykarlefnad och de forna tidsfördrif utbytt mot en landtlig trefnad och ett stilla husligt lif.

TILL SIBIRIEN.

I djupet af Sibiriens schakt ert stolta tålamod ej brister, sin lön er dystra id ej mister, obruten står er tankes makt.

Liksom en syster öm och frid i underjordens dunkla städer går hoppet kring och lifvar, gläder: du kommer nog, du bättre tid!

Igenom järnsmidd, riglad dörr skall kärlek, vänskap då till eder i straffets hålor tränga neder, liksom min röst, den fria, förr.

Då krossas eder träldoms verld; dä brista bojor, murar falla: ut friheten er ropar alla och bröderna er lemna svärd!

DEN FÅNGNE.

I häktets däfna hvalf vid gallret tyst jag sitter, en örn, som föddes upp i bur med fångkost bitter. En sörjande kamrat, som slår med vingen tidt, på blodig spis nedför mitt fönster hackar fritt.

Dock födan han försmår. Mot fönstret upp han blickar. Till honom jag, till mig han samma tanke skickar. Han sänder med hvar blick, hvart skri, en maning ny; han ropar: «Bryt dig ut, du arme fånge! Fly!

«Kom, broder, frie örn! Det är ej tid att dröja! Dit bort, der berget syns sig öfver molnen höja, dit bort, der hafvets strand står blå mot solig dag, dit bort vi flyga — du — ack, vinden blott och jag!»

ÄNGELN.

Vid Edens port, med nedsänkt panna, i himmelsk glans en ängel stod. Då sågs en vredens dämon stanna, der han for fram på mörkrets flod.

Förnekelsens och tviflets ande uppå det rena väsen såg, och ångrens brand den fallne kände för första gången i sin bog.

«Förgäfves ej jag dig betraktat», han sade, «o, du ljusets son: ej allt i verlden jag föraktat, ej allt i verlden mött med hån.»

GULDET OCH STÅLET.

Mitt är allting, sade guldet. Mitt är allting, sade stålet. Allt jag köper, sade guldet. Allt jag tager, sade stålet.

STANSER.

Då jag var glad och då jag leddes i forna dar, gaf lyran tröst: i hennes ömma ljud bereddes åt qval och fröjder ord och röst.

När jag din stolta stämma hörde, den djupt förkrossande, min hand grep äfven in och tvungen rörde de spröda strängarne ibland.

Jag tårar göt af plötslig smärta. Men se, din sång, den doftande, för samvetssåren, för mitt hjärta, var balsam, var hugsvalelse.

I dag från andens höjder räcker du mig din hand, så full af hopp,och kärleksfullt men kraftigt stäcker en regellös inbillnings lopp.

All jordens dunkla sorg och sträfvan flyr för ditt snilles klara dag, och diktarn lyss i helig bäfvan till serafs-harpans djupa slag!

DÄMONEN.

Då lifvet i sin första ljusning sig tedde för min blick en gång; då allt var nytt: ekskogens susning, en tärnas blick och trastens sång; då än ungdomligt djupt jag kände, för frihet, ära, kärlek varm, då konstnärselden lifligt brände med nytänd låga i min barm;

då, — i min sällhets första timma, just när jag hoppades som bäst, — steg in hos mig i natt och dimma en ande ond, en dyster gäst. Det var ett möte fullt af pina! Hans löje, blicken, falsk och led, hans tal, det bitande och fina, ett kyligt gift i själen spred.Han outtröttlig var att häda Försynens vård och himlens makt. En narr blott kunde Skönhet gläda, hänryckningen var värd förakt! På frihet, kärlek, han ej trodde, med hån han hela lifvet såg, och ej för något väsen bodde en vänlig känsla i hans hog.

MINNE.

När dagens brus dött bort och skuggorna sig sänkt på stadens stumma torg och gränder; när sömnen, mödans lön, åt alla trötta skänkt sin tröst och hvilan återvänder; då, sömnlös, qvald, jag ser hur nattens väkter fram i stilla tåg förbi mig draga, och hetsigare då, när jag är overksam, på hjärtat ångrens ormar gnaga. Drömbilder komma, fly. Min tanke, ängslad, trängd, i tusen former tröst mig nekar, och minnet rullar upp en skrift af ändlös längd, på hvilken tigande det pekar. Motvilligt läsande mitt lifs osälla dikt, jag fruktar och förbannar detta; jag känner sorgens makt och gråter bitterligt, men ej ett ord jag bort kan tvätta.

PÅNYTTFÖDELSE.

En klåpare i konsten suddar med penseln öfver snillets bild; sin egen teckning fräck han kluddar deröfver, regellös och vild.

De falska färgerna dock falla som skal, när någon tid förgått, och snilledragen stå der alla så sköna som de fordom stått.

Så vika ur mitt qvalda sinne villfarelsernas mörka drag, och gångna dagars sköna minne står fram uti förklarad dag.

EN BLOMMA.

I boken här, imellan bladen, en bortglömd, visnad blomma låg. Strax tankar kommo, långa raden, förunderliga, i min hog.

Säg när och hvar dig våren födde? Var kort ditt lif? Säg, hvem dig bröt? Månn' för en okänd hand du blödde? Hvem var, som här dig inneslöt?

Bröts du i bittra afskedsstunden? Blef du ett lyckligt mötes pant? Fann dig en ensling djupt i lunden? fann dig på åkerns blomsterkant?

Månn' han, månn' hon än lifvet andas? Och hvar är deras gömda ort? Ha de med stoft re'n hunnit blandas, ha re'n de visnat, som du gjort?

ELEGI.

O du, som allt från unga dagar hos mig har tändt en låga from, hos hvilken jag min nöd ej klagar, från hvilken skild all fröjd är tom;

att dig en välkomsthelsning bjuda jag nya harmonier stämt: den tysta klippan tvangs att ljuda och ryktet ur sin ro blef skrämdt.

Min sång skall genom sekler föras, skall glädja än en framtid sen, och lyrans brustna toner höras när smickrets kransar visnat re'n.

TILL A. P. K.

Jag minnes än den sälla timma, då, okänd, först du stod mig när', liksom en drömbilds lätta dimma, liksom en ängel, skön och skär.

En dunkel sorg min själ upprörde, omkring mig gnydde verldens brus; men länge jag din stämma hörde och såg din bild så ljuf, så ljus.

År runno hän och stormar vilda bortblåste denna dröm en dag: jag glömde bort din röst den milda och dina himmelskt ljufva drag.

I skymning, i ett dunkelt häkte, trögt tänjdes mina dagar ut.Hänryckningen sin fackla släckte; Gud, kärlek, tårar: allt var slut!

Dock åter slog en gryningstimma, och se, du stod mig åter när', liksom en drömbilds lätta dimma, liksom en ängel, skön och skär.

Af salig lust mitt hjärta brände, lif väcktes i förgängelsen: på Gud jag trodde, kärlek kände och ögat tårades igen!

ÄRELYSTNAD.

Då kärleken min själ i ljufva vågor dränkte, då, utaf sällhet stum, för dig mitt knä jag sänkte, då, blickande på dig,

jag tänkte: du är min! du vet, mitt lif, om då till ära stod mitt sinn! Du vet, hur fjärran bort från verldens tomma äflan, uttråkad af beröm och af poetisk täflan, af långa stormar trött; du vet, hur litet då jag verldens tadel och dess pris har aktat på. Ack, föga brydde mig hvad folket tänkte, sade, då på mitt hufvud lätt du dina händer lade, då ömt du sporde mig, med blicken trånfullt sänkt: «Säg om du älskar? säg om kärlek lycka skänkt? Skall aldrig någon ann' så kär som mig du hålla? Skall ingen ann', min vän, ditt hjärta oro vålla?» Då blef mitt bröst så trångt att hvarje ord mig brast; af sällhet öfverfull, jag trodde då så fast att ingen framtid gafs, att aldrig skulle stunda Skilsmessans bittra dag. Och nu! Hur annorlunda!Med ens bröt sorgen in. Förräderi, förtal mig slog! Hvem är jag nu och hvar? Känn mina qval! Liksom en vandrare på kusligt öde heden, af blixten nådd, jag står, och natt betäcker leden. En annan lidelse, en ny, har fyllt mitt bröst. Nu vill jag ära nå, på det att ryktets röst för dig må nämna städs mitt namn, att jag må vara omkring dig öfverallt; att, hvart du än må fara, med väldig stämmas klang den tala må om mig, och att, när allt är tyst, en röst må hinna dig, som minner på igen, hvad i den stilla lunden, i nattens hägn, jag bad dig om i afskedsstunden.

FRAGMENT.

Kring Grusiens kullar tyst sig breder dimmig natt, framför mig doft Aragva brusar. Lätt tynger på mitt bröst ett vemod, hälften gladt, ett sorgligt minne, som dock tjusar. O, det är du, är du! Ej oro, intet qval sig blandar i min stilla smärta; och derför, derför just, att ej det gifs ett val, å nyo glödgar upp mitt hjärta.

I ETT ALBUM.

Hvad skall du med mitt namn? Det dör som vågens sorgsna sista brusning vid fjärran strand, som nattens susning i ödslig skog, den ingen hör.

Hur snart på detta blad, försmådd, står död den enkla minnesskriften, lik runor ristade på griften i någon tunga oförstådd.

Hvad skall du med det? Ack, förglömdt, när nya vindar böljan röra, det mäktar ej tillbaka föra ett saligt minne, rent och ömt.

En dag likväl, när glädjen for, du hviskar det med ängsladt sinne. Säg då: «Jag lefver i hans minne! Det fins ett hjärta, der jag bor!»

ELEGI.

I hemmets dal, der blå står himmelen och hög, hon tärdes bort, för döden mogen. Och när hon visnat snart, den unga skuggan flög till mig tillbaka, snabb och trogen. Dock mellan oss är satt en gräns, en fast bestämd; jag kan ej känslan åter lifva. Likgiltigt blef för mig den dödas bortgång nämd, och lika kall jag kunde blifva. Och dock, det är ju hon, som jag har älskat så, så glödande, så full af trängtan, med sådan ömhet, ack, med sådan oro då, vansinnig, tärd af qval och längtan! Hvar är nu smärtan? Hvar min kärlek? Nu jag har för denna bleka bild, den arma, har för en svunnen tid af sällhetsrika dar ej klagan ens, ej tårar varma.

BESVÄRJELSE.

O, är det sant, att nattetid, när allt är tyst och lifvet hvilar, när ifrån fästet månen blid sitt ljus på kors och grifter silar; o, är det sant, att småningom de döda på sin graf då glänta? Hur länge skall jag fåfängt vänta? Hör mig, o Leila, kom, o kom!

Träd fram du skuggbild, än så kär som då vi skildes åt i tiden! Kom, blek och kall som vintern är, kom utaf

dödsqval än förvriden, kom som en fjärran stjärna, som en sakta ton, en vindfläkts susning, som gräslig syn, som himmelsk ljusning; allt är mig lika: kom blott, kom!Ej derför jag dig kallat har, att öfver dem min vrede ösa, som mördat hvad mig kärast var! ej för att grafvens gåtor lösa, ej att ett tvifvel släcka, som mig stundom tär — jag vill blott säga, att du mig eger och skall ega, att jag är din! O kom, o kom!

SJUNG EJ, O FLICKA.

Sjung ej, o flicka, skön och öm, sjung ej Georgiens dystra sånger! De väcka upp, som i en dröm, en fjärran strand, ett lif af ånger.

Ur dina sorgsna toner går en udd, som stinger djupt mitt hjärta: i nattens mån-glans för mig står en flickas bild, förblekt af smärta.

Den ljufva vålnaden! — hos dig jag såg ej, tänkte på den föga; men vid din sång han visar sig ånyo för mitt skrämda öga.

Sjung ej, o flicka, skön och öm, sjung ej Georgiens dystra sånger! De väcka upp, som i en dröm, en fjärran strand, ett lif af ånger.

ANING.

Åter i all stillhet dyster himlen molninhöljer sig, och det dolska ödet lyster än en gång att drabba mig. Kan förakt mot faran skydda? Hjälper det att mot dess skott ställa som i dagar flydda tålamod och fasthet blott?

Trött att emot stormen strida, lugn jag väntar denna by. Kanske, räddad, skall jag glida in i hamn och faran fly. Men mig anar ringa lycka, svår skilsmessa, evigt lång! O, du kära, låt mig trycka ömt din hand en sista gång.Milda ängel, tysta dufva, i en suck ditt afsked dränk! Sörjande, din blick, den ljufva, höj emot mig eller sänk. Minnet utaf dig skall verka i min själ en nyfödd kraft, tända åter hopp och stärka allt det mod jag fordom haft!

JAG HÖLL DIG KÄR.

Jag höll dig kär! Kanske att denna låga uti mitt hjärta icke slocknat än. Hur skulle jag din frid dock störa våga? hur nännas dig bedröfva, ljufva vän?

Jag höll dig kär: tyst, hopplös, pint af smärta, och alla qval, som sådan kärlek nå; jag gömde dig så troget i mitt hjärta: Gud gifve att en ann’ dig älskar så!

PETERSBURG.

Yppigt stadslif, lif eländigt, slafvisk ande, vackert sken; himlahvalfvet blekgrönt ständigt, ledsnad, köld och huggen sten.

Föga fins, som här mig gläder; men jag ömkar eder dock, ty en liten fot här träder, och här far en gyllne lock!

DEN SKÖNA VID SPEGELN.

Se på den ljufva, hur hon pannan blomsterpryder för spegeln, hur kokett hon leker med sin lock! Och se hur glaset der så troget henne lyder och härmar munnens trots och ögats plir och pock!

SVAR TILL F. TUMANSKI.

Tjerkessiska hon icke är. På hundra år i Grusiens dalar en flicka föddes ej så skär, der mörk Kasbek bland klyftor sqvalar.

Agat ej fins i blickarne; men Österns skatter väga föga imot de ljufva strålarne ur hennes sydländskt varma öga.

NÄKTERGALEN.

I vårens ljufva natt, i parken skum och sval, för rosen från sin gren sjöng Österns näktergal. Men rosen, huld och skön, ej af hans toner rördes; fast kärlek sjöng, hon ej ur sömnens vaggning stördes. Säg, sjunger äfven du ej för den kalla sköna? Besinna dig, poet, hvad öde du skall röna! Hon hör ej på din sång; du själf blir kallt bemött! Hon blommar skönt; hvad mer? Hon sofver också sött!

EN GLAD FEST.

Gärna i ett lag jag dväljs, der ej fröjd och frihet brister, der pokaln till furste väljs och der skämtet är minister, der hvart hjärta klappar gladt och der allas kinder blomma, der en vänkrets vid sig satt omkring många krus ej tomma!

TILL N**.

Du i din enslighet satt länge med Homer, vi väntade, vi efterblifna. I glans från bergets höjd du ändtligt trädde ner med lagens taflor färdigskrifna. Bland tälten fann du oss, en tanklös, lustig slägt, i sus och dus, ett folk förvildadt, ursinnigt skrålande och dansande helt fräckt kring gudar, dem vi själfve bildat. Oss plågade det ljus, som kring din tinning sken; och du, af sorg och vrede slagen, förbannade vår flock, den galna, färdig re'n att krossa taflorna med lagen. Nej! Du var ej så barsk. Du gärna från din höjd steg ned bland dalens skuggor blyga. Du älskar åskans dån, men sitter också nöjd, der bin bland röda rosor flyga.

FRAGMENT.

Du delar icke hopens nöjen, dess undran, vrede, nöd och löjen, dess äflan, dess behof och skrän. Han ropar dum: «Hvarthän? hvarthän? Här vägen går!» Du det ej aktar. Dit fantasiens makt och tvång dig leder, dit du styr din gång. Ej tack, ej lön du eftertraktar; dock hvarje mödans frukt du bröt, du kastar ut i massans sköt.

EX UNGUE LEONEM.

Ett par af mina sånger en gång trycktes, men anonymt, mitt namn ej följde med dem. Så kom en kritikaster; honom tycktes det bara skräp, och onämd strök han ned dem. Men anonymiteten nu för sig, den blef ej lång, ty inom kort hvad hände? Jo, han på mina klor snart kände mig och jag på öronen det kräket kände.

EFTERSKRIFT.

Alexander Sergéjewitsch Puschkin, Rysslands störste skald, föddes den 26 Maj 1799. Vid tolf års ålder intogs han vid kejserliga lyceet i Zárskoje-Seló, egentligen en militärskola, men äfven med uppgift att bilda civila

ämbetsmän. Redan här började hans poetiska begåfning uppenbara sig i form af strövers och mindre lyriska dikter, af hvilka icke fullt ett hundratal upptagits i hans samlade skrifter. Då Puschkin efter sex års förlopp slutat sina studier, flyttade han till Petersburg och ingick vid utrikes-ministeriet, derifrån han, på grund af en mängd frisinnade och satiriska dikter, hvilka i talrika afskrifter hastigt spredos öfver hela Ryssland, aflägsnades år 1820. Under denna tid diktade han äfven hjältesagan «Ruslan och Ljudmilla», som firar Rysslands forntid, då Kiew ännu var dess hufvudstad. Från Petersburg skickades han först till Kischinef, i Bessarabien, der han tjänstgjorde i ståthållarens kansli. Derifrån beordrades han snart nog till Odessa, som biträde åtgeneralguvernören, grefve Woronzof. Sedan han öfver denne herre, med hvilken han ej kom rätt väl öfverens, skrifvit några hånfulla vers, blef Puschkin, år 1824, «förvisad» till sitt fädernegods, beläget i det inre Ryssland, i guvernementet Pskof. Under denna femåriga vistelse i Sydryssland hade han godt tillfälle att på sina ströftåg göra bekantskap med folk och natur i dessa aflägsna bygder, hvilka båda han också med trogna, lefvande färger ofta skildrar i sin dikt. Äfven sysselsatte han sig med studium af främmande länders vitterhet. Mest fängslades han af Byron, hvars inflytande på hans skapelser från denna tid är omisskänligt. Till denna period höra, utom en hop lyriska småstycken, de poetiska berättelserna «Fången i Kaukasus» (1823) och «Källan i Baktschisarai» (1824) samt början af hans byronska epos «Eugen Onégin».

Kort efter kejsar Nikolai tronbestigning återkallades Puschkin till Petersburg och inträdde å nyo, 1826, i utrikes-departementet. Tiden mellan detta år och år 1831 vistades Puschkin än i Petersburg, som han afskydde, än i Moskva, som han älskade, syslande dels med sin diktning, dels med historiska studier, hvilka senare han pliktenligt måste bedrifva, sedan han af kejsar Nikolaus mottagit uppdraget att mot lön blifva «Peter den stores historiograf». Under dessa fem år offentliggjordes de poetiska berättelserna «Zigenarne»,«Röfvarbröderne», «Grefve Núlin», «Poltáva», «Angelo», «Hyddan i Kolomna», några noveller (utgifna anonymt under namnet Ivan Belkin), dramat «Boris' Gudunóf» samt en stor del af hans bästa lyriska dikter.

År 1831 gifte sig Puschkin och nedslog sina bopålar för framtiden i Petersburg. Blott en gång lemnade han den stela residensstaden, det var, då han 1833 företog en resa till Ural, för att lära känna skådeplatsen för de Pugatschéfska oroligheternaPugatschéf var en kossak, hvilken utgaf sig för Peter III och lyckades vinna så stort anhang, att han bemäktigade sig hela östra Ryssland och allvarligt hotade Katarina II:s tron. Med en talrik här ryckte han mot Moskva, der han dock, afskuren från sin hufvudstyrka, blef tagen till fånga och 1775 afrättad. Upproret hade kostat 100,000 menniskor lifvet., af hvilka han året derefter utgaf en historisk skildring. Dit förlade han äfven scenen för den utmärkta prosa-berättelsen «Kaptenens dotter», hvilken offentliggjordes 1836 i «Sowreménnik» (Samtiden), en tidskrift, som han själf börjat utgifva. Samma år skref han det oafslutade sagospelet «Rusálka» (Sjöjungfrun). Puschkin dog den 29 Januari 1837 af ett lifsfarligt sår, som i en duell tillfogats honom af en attaché vid franska beskickningen i Petersburg, vid namn Dantes, hvilken gått för långt i artighet mot skaldens utmärkt vackra fru.Med censuren hade Puschkin mycket att skaffa, derom vitna på mångfaldiga ställen de qvarstående luckorna i hans verk. I Eugen Onégin strökos långa stycken. På den oupphörliga skärmytslingen mellan den frimodige, stundom lättfärdige diktaren och den skuggrädda literära polismyndigheten gjordes på sätt och vis ett slut, då kejsar Nikolaus själf för Puschkins del öfvertog detta granlaga värf. Det påstås att skalden fann en ganska medgörlig granskare i sin höge suverän, till hvilken han för öfrigt stod i temligen godt förhållande. Att det dock icke alltid varit just det bästa, kan man sluta af de helsningar Puschkin från sin dödsbädd sände till monarken. «Bed kejsaren, att han förlåter mig», yttrade han en gång. En annan: «Säg kejsaren, att jag dör ogärna. Jag skulle helt och hållet ha egnat honom min tjänst. Säg honom, att jag önskar honom en lång, lång regering, önskar honom lycka af sin son och af Ryssland». Å ena sidan har detta naturligtvis blifvit lagdt Puschkin till last såsom ett affall; å den andra har han funnit försvarare, hvilka tillskrifva detta omslag den hos skalden allt mer och mer klarnande öfvertygelsen, att Ryssland ingenting hade att hoppas af de ständiga sammansvärjningarne och upproren, och att ryska *folkets* säkraste väg till lycka vore den, att troget sluta sig till den regerande dynastien.Puschkin var vän af enkla lefnadsvanor. I förnämt sällskap trifdes han icke rätt väl. Den enkla hjärtlighet, som är utmärkande för det ryska nationallynnet, fans hos honom i rikt mått, och som ett vackert, egendomligt drag af denna känsla må omnämnas den djupa tillgifvenhet han, ända till hennes

död, hyste för sin gamla amma, för hvilken han ofta föreläste hvad han diktat. Henne gäller det i föreliggande lilla samling upptagna poemet «Vinterafton». Gärna med i ett gladt lag eller vid spelbordet, och, som de fleste poeter, varm vän af de sköna, trifdes dock Puschkin bäst i en krets, der samtalet vände sig kring andliga intressen, kring vetenskap eller konst. Först då blef han rätt lifvad. Att han icke vantrifdes bland sina böcker, framgår tydligt nog af det svar han på sitt yttersta gaf läkaren Scholz på dennes fråga, om han ej önskade se någon af sina vänner. «Farväl, dyre vänner!» svarade Puschkin, vändande blicken mot sitt bibliotek. Så kan äfven den tänka, som upplefvat något i verlden.

Om Puschkin, skalden, ännu blott några få ord. På ärans höjd står han orubbad, fastän det kritiska gnatet på honom naturligtvis också försökt sina visdomständer. Det kan väl icke nekas, att han i form och framställning bär talrika spår af de mönster, efter hvilka äfven hans sångmö till en början tagit ton och later.Äfven han, liksom de fleste konstnärer, har mången gång, med föresats eller tillfälligtvis, begagnat sig af ett motiv, som i grund och botten ej var hans eget, var ett lån; men äfven der detta är fallet, finnes i behandlingen nästan alltid själfständiga drag, som tillhöra honom ensamt, har det hela i uppfattning och känsla genomgått en fullständig omsmältning, som förvandlat det främmande till hans eget. Genom studium har Puschkin tillegnat sig en säker hand i formens handhafvande, så tankens som språkets. Någon «natursångare» bland poeter är han icke. Sina utomordentligt rika anlag har han tvärtom sökt utbilda till fullt konstnärskap: hela hans diktning, så väl den lyriska som den episka och dramatiska, bär vitnesbörd derom. Vi anse icke detta för ett fel. Ur folkets saga, lif och språk har han, liksom Goethe, ofta hemtat kraftig näring. Som sig bör, ryskt sinnad, höll han starkt på det nationella. «Gif utländingarne på båten», skrifver han till en broder i Apollo, «och håll dig till oss rättrogne». *Så* har han dock ej uppfattat sina förpligtelser som skald till det nationella, att hela det vidsträckta område, hvilket tillhör det gemensamt menskliga, hvilket är ett och detsamma så för ryss, som tysk och fransman, derigenom skulle vara förbuden mark. I sin lyrik har han tvärtom ofta och lyckligt gjort bruk af denna frihet, som endast entrångsinnad, ensidig smaklära kan fördöma. Af sina verk ansåg Puschkin den versifierade romanen »Eugen Onégin» för det bästa, ett omdöme, som vi icke vilja jäfva, ehuru hans snille med icke mindre kraft, djup och skönhet uppenbarar sig i hans öfriga skapelser, i de poetiska berättelserna, i «Boris Gudunof», i de lyriska dikterna och i de mästerliga novellerna.

Hvad nu särskildt föreliggande lilla samling af öfversättningsförsök beträffar, må upplysas, att densamma, egentligen afsedd att på annat håll offentliggöras i förening med andra prof af Puschkins skaldskap, då denna föresats för tillfället stött på hinder, nu ensam utsändes blott för att icke bryta ett gifvet löfte. Vid betraktande af de svårigheter, med hvilka en öfversättning af lyriska utgjutelser i allmänhet har att kämpa, torde något öfverseende kunna påräknas äfven för dessa obetydliga försök, och detta så mycket mer, som Ryskan — med sitt bekanta naiva lynne, med sin smekande, musikaliska ljudgång, hvilken i minnet återför Petersens om Svenskan orättmätigt begagnade uttryck, att hennes tunga stundom är »sliskig som en lockande alfs» — mera än något s. k. kulturspråk gäckar hvarje bemödande att mellan bild och afbild åstadkomma full öfverensstämmelse i teckning och färg.